

deželna kmetijska zadruga. Prva se imenuje okrajna, druga pa deželna zadruga za kmetovalce.

Ako deželna vlada in deželni odbor tako želita, ima poljedelsko ministerstvo pravico za en sodnijski okraj napraviti več zadrug ali pa več sodnijskih okrajev združiti v eno zadrugo.

§ 2 Stanovske kmetijske zadruge imajo namen, zboljšati pravne in gospodarske razmere na kmetih s tem, da se kmetje navadijo, skupno skrbeti za svoje potrebe, se med seboj poučevati in podpirati, svoj stan spoštovati in kmetijske koristi pospeševati.

§ 3 Družniki okrajne zadruge so lastniki v tem okraju ležečih, za kmetijstvo ali gospodarstvo namenjenih zemljišč. Kdor ima posestva v več okrajih, je povsodi ud tamošnje zadruge. Katera posestva spadajo pod kmetijske zadruge, bo poljedelsko ministerstvo s posebno naredbo določilo.

§ 4 Ali spada kako posestvo pod kmetijsko zadrugo ali ne, o tem odloči okrajno glavarstvo in v zadnji instanci deželna politična oblast.

§ 5 Okrajna kmetijska zadruga nastavi v vsaki občini svoje zaupne moze. Njih število se ravná po velikosti dotične občine.

§ 6 Vsi družniki okrajnih kmetijskih zadrug so ob enem tudi družniki deželne kmetijske zadruge.

§ 7 Družniki smejo svoje pravice in dolžnosti preložiti tudi na svoje oskrbnike, najemnike, užitnike ali take, ki imajo po § 1103. obēnega državlanskega zakonika pravico do užitka. Denarne doneske v zadrugo mora pa sam plačevati in tudi se volilna pravica v zadrugo le na njega glasi; sme si pa za volitev izbrati pooblaščenca, pa le enega samega.

§ 8 Pri takih, ki so pod varuštvom ali jerobstvom, pridržane so pravice in dolžnosti njih varuhom ali pa jerobom. Kjer je na enem posestvu več gospodarjev, izvolijo vsi skupaj enega iz svoje srede za pooblaščenca. Za denarne doneske v zadrugo so vsi skupaj porok.

§ 9 Kjerkoli pravega lastnika zastopa (§§ 7 in 8) pooblaščenec, varuh ali jerob, treba je to naznaniti zadrugi, kakor tudi vsako premembo v tem oziru.

§ 10 Opravila okrajne zadruge oskrbuje odbor okrajne kmetijske zadruge, opravila deželne kmetijske zadruge pa njen odbor.

§ 11 Volitev v odbor okrajne kmetijske zadruge se tako vrši, da so posestniki razdeljeni v volilne razrede, kakor določuje občinski volilni red dotične dežele, in da potem vsaki razred izvoli enako število odbornikov. Kdor ima pa več posestev v enem okraju, voli le enkrat in le v enem razredu. Za odbornike se smejo le taki voliti, ki imajo v okraju volilno pravico za kmetijsko zadrugo. Kdor ima eno ali več graščin, ki ne spadajo pod občinsko oblast, ima virilen glas v odboru tiste zadruge, kjer je njegova graščina.

§ 12 Načelniki okrajnih kmetijskih zadrug kake dežele izvolijo iz svoje srede odbor za deželno kmetijsko zadrugo.

§ 13 Kdo ima volilno pravico v zadruge in kako se ima volitev vršiti, o tem bo izdalo kmetijsko ministerstvo še posebne določbe.

§ 14 Ravno tako bo poljedelsko ministerstvo dalo potrebne ukaze, da se te zadruge ustanovijo, in sestavilo bo za nje začasna pravila.

§ 15 Kedar je zadruga ustanovljena, sestavi pravila se le za trdno in jih mora deželni vladi v potrjenje predložiti.

Razun določeb, katere jim naklada ta predležeča postava in tista o rentnih posestvih, morajo pravila imeti še sledeče določbe:

a) o pravicah in dolžnostih zadružnikov;

b) o upravnih in služabnikih zadruge in njih delokrogu;

c) o zadružnih shodih;

d) o sedežu zadruge;

e) o tem, kdaj so sklepi veljavni;

f) o sestavi zadružnega katastra;

g) o nastavljanju in odstavljanju zadružnih uradnikov;

h) o uzrokih, iz katerih sme kdo izvolitev odkloniti, in o nasledkih, če bi kdo brez veljavnega uzroka svojo izvolitev odklonil;

i) o pravicah nadzornikov;

k) o zadružnih razglasih in naznanilih, kako misli odbor tiste izvrševati;

l) o upravnem redu;

m) o računih.

Cerkvene zadeve.

Redka svečanost pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju.

Redka, pomembna slovesnost vršila se je v četrtek 23. novembra pri nas. Sicer smo imeli že letos večkrat prilike zabeležiti kaj o Št. Lovrencu, vendar tudi zasluži 23. november 1893, da se zapiše z zlatimi črkami v kroniko Št. Lovrenske župnije. Šola je bila od zunaj okinčena z zelenjem in nad vratni šolske izbo si čital napis: »Slava gospodu odlikovancu, vnetemu, neumorno delavnemu pospešitelju cerkve in sole«. In kdo je ta »gospod odlikovaneč«? To so zlatomašnik, č. gospod Fr. Ser. Rath, župnik pri Sv. Lovrencu, presviti cesar so jih odlikovali z zlatim križcem s krono. Velika čast! In tudi mislimo, da bodo vsi pomnili ta dan, posebno pa otroci. Pri Sv. Lovrencu imajo lepo cerkev, pa tudi lepo veliko šolo, kar je vse hvale vredno. In ravno imenovani četrtek so blagoslovili šolsko veliko sobo. Po slovesni sv. maši gospoda zlatomašnika, pri kateri je bil gosp. vitez pl. Scherer, okrajni glavar, šolski nadzornik g. Ranner, šolska mladina z učiteljstvom in množica ljudstva, sli smo vsi v šolo, katero so gosp. zlatomašnik blagoslovili in potem to v primernem govoru otrokom razložili. Na to pa je v dalnjem nemškem govoru g. okrajni glavar nagovoril vč. g. župnika ter jim izročil in pripel zlati križec s krono. Vč. gosp. župnik ganjeni zahvalijo v slovenskem govoru in obljubijo še zanaprej zvesto delati po geslu: »Dajte Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega«. Čestitali so potem g. župniku še drugi, eden solar v imenu šolske mladine, g. nadučitelj Šorn v imenu učiteljstva, prvi občinski svetovalec Urbas v imenu občine in cele fare. Nazadnje še povzame besedo g. nadzornik Ranner ter v slovenski besedi starišem in otrokom pove, da je največji blagodar za nas cerkev in šola, večkrat se sklicujoč na našega rajnega, nepozabnega škofa Slomška. Mi bi pa samo želeli, da bi se res vresničile, vse besede ki jih je govoril g. nadzornik, da bi najprej on sam in na to vse učiteljstvo res delalo v duhu verskem in narodno-slovenskem Slomškovem. Po končanih slovesnostih bil je skupni obed pri znanem narodnjaku županu J. Juricu. Šentlovenčani so zopet pokazali, da so vrli narodnjaki slovenski sinovi katoliške cerkve, ker so tako počastili svojega dušnega pastirja. Bog jih živi na mnoga leta!

Sv. misijon na Dobju.

Novo življenje kaže se pri nas, odkar so pri nas novi č. g. župnik, vneti za čast božjo in posebno vneti

za češčenje Marijino. Obzidje okolo cerkve našli so razpadlo in vže več let poprej nameravala se je ta poprava, a do nje ni prišlo. Letos pa imamo vže novo lepo obzidje z dobro izdelanim nadzidjem. Vhod k cerkvi pa kinčijo nova železna vrata. In vse to napravili so č. g. župnik primeroma v kratkem času, saj jim je pa tudi vse rado pomagalo in kdo bi ne pomagal tako vnetemu dušnemu pastirju! Dušnega veselja vže več let nismo toliko uživali, kakor letos. Posebno veselje pa so nam pripravili okolo Vseh svetnikov, ko smo obhajali sv. misijon. Oj to so bili dnevi dušnega veselja, dnevi zveličanja! Prišli so bili dne 28. oktobra č. misijonarji iz Celja: J. Macur, A. Kovalik, Fr. Kitak in V. Krivec ter so že isti dan začeli z ognjevitom, do srca segajočo besedo oznanjevati pot pokore, pot poboljšanja. Vdeležba pobožnosti je bila velika, pri vsaki pridigi cerkev do zadnjega kotička natlačena in spovednice dobro, da so bile tako močne, sicer bi bile šle, tako pokanje in skripanje je bilo. Je pa tudi bilo obhajanih, kakor so nam č. g. župnik pri sklepu povedali, med misijonom 345 pri skupnem sv. obhajilu pa 1385, za vsem toraj 1730 obhajancev. Med celim časom misijonskim bili so za nas dnevi Gospodovi, a posebno vesel je bil Vseh svetnikov popoldne, ker takrat vpeljala se je bila nadbratovščina roženvenska. Krasno podobo roženkransko blagoslovili so pri Marijini kapelici pod šolo č. g. J. Macur, domači g. župnik pa so v kratkih pristrčnih besedah izročili vse ovčice svoje varstvu roženkransko kraljice ter milo, lepo povabili in poprosili Mater Božjo, da pride v našo farno cerkev prebivat. Nato sprejme osem belo oblečenih deklet prelepo podobo ter jo spremljana od 40 belih devic z voščenimi svečami v rokah nesó v slovesnem sprevedu med petjem in molitvijo v farno cerkev. Take procesije še mi Dobovčani nismo doživeli! Kako navdušenje je med nami za novo nadbratovščino, vidi se iz tega, da je v zadnjih 14 dnevih pristopilo vže nad 900 udov, kakor so nam č. g. župnik pri zadnjem roženkranskem nauku povedali. In tako so nam tekle ure prijetno, tekle le prehitro, ker že dne 5. novembra bil je sklep misijona in še tisti dan popoldne gledala je skoraj cela župnija pri cerkvi zbrana s solznimi očmi za odhajajočimi misijonarji. In ko so voditelj misijona okolo cerkve in župnišča zbrani množici rekli: »Z Bogom, sedaj pa le proti nebesom«, zaslišal se je glasen jok in stok. Z zlatom in srebrom Vam, č. misijonarji, Vašega truda plačati ne moremo, a moliti hočemo za Vas, da Vam Vsemogočni stoterno povrne Vaš trud, da Vas spremlja povsod božji blagoslov in božja pomoč! Pa tudi Vam, preč. g. domači dušni pastir, naj Bog povrne ves Vaš trud in Vašo skrb za nas!

Janez Novak.

Gospodarske stvari.

Nekaj o rezi in nje koristi.

(Konec.)

Kaj pa, če se n. pr. ječmen ali oves ne omlati, ampak zdrobi? Res je pri tem mlatenje prihranjeno, a na drugi strani se naj pomisli, da se na tak način zrnje in slama nikoli zmešala, t. j. pravilno pomešala ne bota. Tu bo preveč ali celo samo zrnje, tam preveč slame brez zrnja. Na slami, ki je v takih slučajih zvezana v snopje in se navadno ne žanje, temveč kar popiplje, visi dosti zemlje, celo malih grud in kamenčkov ne manjka med zvezano slamo; vse to škoduje živalim, pa tudi stroju, s katerim se reže, ni na korist.

Poleg teh vsakdanjih snovij in nesnag nahaja se še cela vrsta nevidljivih tvarin, ki so deloma strupene,

ali vsaj povzročujejo bolezni. Ako pa se žito prej omlati, odpravi se vse to iz slame, tako da je čista in neškodljiva. Če polagaš pa neomlačeno, pride seme vsakovrstnih plevel v jasli in tako na vsak način zopet na njivo. Kajti če prav pride vse to živini v želodec, kar nič ne oslabi v svoji moči, temveč pride tudi po tem potu v gnoj in s tem na njivo, kjer zopet bujno poganja. Veliko na boljšem je, kdor vsaj na pol omlati snopje in se le to zreže. A v obeh slučajih je to pomisliti, da celo zrnje živini le malo, prav malo koristi, ker ga ne more prebaviti.

Kar se je doslej o načinu rezanja in vporabljanja rezi ali mešanice povedalo, velja v obče, ako se polaga konjem.

Naj še sledi nekaj v vporabljevanju rezanice pri goveji živini. Če hočeš prav veliko slame kot klajo porabiti, moraš previdno ravnati. Več ko je slame v zmesi, toliko boljše morajo biti druge snovi, druge tvarine n. pr. repa, sekanci, tropine, prga. Ako slama ni čista in je nevarnost, da so kake škodljive snovi v njej n. pr. če je plesnjiva, naj se rezanica s kropom popari in če se še malo soli pridene, bo toliko bolj dišala živini in ostala brez zlih nasledkov.

Ravno tako naj se pripravlja rezanica iz trde, kisle trave, ki se drugače le težko kot klaja vporabi. Druge stvari, ki so pretrde, kakor bobova ali bičnata slama, se morajo že zategadelj primerno zdrobiti, ker jih drugači živina nikakor povžiti ne more. Luščinje in stročje se prav umestno rabi kot primes h klaji, se ve, da tudi vsaj nekoliko presekanom. Da se tvarine, ktere se mešajo, bolj zmešajo in se druga druge držijo, naj se zmes poškropi z vodo, če je treba, naj se je pri- lije nekoliko, le preveč ne.

Kar se tiče velikosti rezi, sme se za govejo živino nekoliko daljše rezati, kakor smo to za konje določili. Pa tudi cela slama ni brez vsake vrednosti. Kedar je hudo za klajo, polaga se cela slama, ker se je tako ne porabi toliko, kakor zdrobljene.

Kokošji jajčjek obstoji iz 600—800 celic, katerih se vsaka pod ugodnimi pogoji razvije v jajce. Več kot to število jajec kokoš nikdar ne more nanesti. Gledati je toraj, da jih znese prej, ko mogoče, da je ni treba predolgo rediti. To se le zgodi, če se primerno dobro skrbi za njih živež. Kajti dobro rejena kokoš ali vsaj ona, ki ne strada, znese omenjeno število jajec malo da ne v treh letih. Sestrada pa prenehava skoraj vsak teden in več, ko sedem let bi morala gospodinja jo rediti, če ima toliko potrpežljivosti in toliko koruze, prej ko dobi od kokoši isto število jajec, kakor od rejene v treh letih. Ko je kokoš omenjeno svoto jajec nanosila, nima se kaj več od nje pričakovati, nalogo svojo je izpolnila in pečena na mizi diši kaj boljše ko suha, vela, stara kakih osem let. To naj velja slov. gospodinjam, da si vejo svoje kokoši primerno rediti.

Sejmovi. Dne 4. decembra v Konjicah, v Mariboru, na Planini, pri Sv. Tomažu nad Veliko nedeljo in na Zelenem travniku. Dne 5. dec. v Radgoni.

Dopisi.

Iz Braslovč. (Nova kapela.) Mnogo let se je iz raznih ust slišalo, da v lepem Braslovškem trgu bi pristojala nova kapela in res niso bile samo prazne besede. Hvala Bogu, že to leto na veliko Gospojnico je bila nova kapela toliko dodelana, da se je v njej sv. evangelje bralo. Zares lepo delo na štirih umetno izde-